

สรุปผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีกรอบการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการฯ จำนวน ๓ ระยะ ได้แก่ ต้นทาง คือ การลดปริมาณขยะและการส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทาง กลางทาง คือ การจัดทำระบบเก็บขนอย่างมีประสิทธิภาพ และปลายทาง คือ ขยะมูลฝอยได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยใช้หลักการ ๓ ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ หรือ ๓Rs: Reduce Reuse Recycle ซึ่งมีผลการดำเนินการ ดังนี้

๑. ด้านการบริหารจัดการ

- ๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งหมด ๗,๗๗๕ แห่ง มีการรายงานข้อมูลในแบบรายงานผลการบริหารจัดการขยะมูลฝอยประจำเดือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ผ่านระบบสารสนเทศของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (มฝ.๒) จำนวน ๗,๗๕๕ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๗๔
- ๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งหมด ๗,๗๗๕ แห่ง ออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติจัดการขยะมูลฝอย จำนวน ๖,๕๑๑ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๗๔
- ๓) จังหวัด ทั้งหมด ๗๖ จังหวัด มีการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมและมูลฝอยจังหวัดอย่างน้อยปีละ ๖ ครั้ง มีผลการดำเนินการดังนี้

สถานะ	จำนวนจังหวัด	ร้อยละ
ประชุม ๑ ครั้ง	๓	๓.๙๕
ประชุม ๒ ครั้ง	๕	๖.๕๖
ประชุม ๓ ครั้ง	๙	๑๑.๘๔
ประชุม ๔ ครั้ง	๑๓	๑๗.๑๑
ประชุม ๕ ครั้ง	๖	๗.๙๐
ประชุม ๖ ครั้งขึ้นไป	๔๐	๕๒.๖๓

๔) จัดตั้งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมและมูลฝอยอำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมีการประชุมดำเนินกิจกรรมเพื่อขับเคลื่อนในพื้นที่อย่างน้อยปีละ ๖ ครั้ง

(๑) คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมและมูลฝอยอำเภอ จำนวน ๘๗๘ คณะ มีผลการดำเนินการดังนี้

สถานะ	จำนวนคณะ	ร้อยละ
ยังไม่ได้แต่งตั้ง	๕๗	๖.๕๙
แต่งตั้งแล้วแต่ยังไม่มีการประชุม	๑๕๓	๑๗.๔๓
ประชุม ๑ ครั้ง	๒๐๗	๒๓.๕๘
ประชุม ๒ ครั้ง	๑๑๗	๑๓.๓๓
ประชุม ๓ ครั้ง	๙๓	๑๐.๕๙
ประชุม ๔ ครั้ง	๕๒	๕.๙๒
ประชุม ๕ ครั้ง	๕๘	๖.๖๑
ประชุม ๖ ครั้ง	๑๔๑	๑๖.๐๖

(๒) คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมและมูลฝอยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน ๗,๗๗๕ คณะ มีผลการดำเนินการดังนี้

สถานะ	จำนวนคณะ	ร้อยละ
ยังไม่ได้แต่งตั้ง	๙๐๑	๑๑.๕๙
แต่งตั้งแล้วแต่ยังไม่มีการประชุม	๑,๓๐๔	๑๖.๗๗
ประชุม ๑ ครั้ง	๒,๔๔๐	๓๑.๓๘
ประชุม ๒ ครั้ง	๕๘๐	๗.๔๖
ประชุม ๓ ครั้ง	๙๘๕	๑๒.๖๗
ประชุม ๔ ครั้ง	๒๙๗	๓.๘๒
ประชุม ๕ ครั้ง	๑๙๗	๒.๕๓
ประชุม ๖ ครั้ง	๑,๐๗๑	๑๓.๗๗

๒. ด้านการจัดการขยะต้นทาง

๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งหมด ๗,๗๗๕ แห่ง มีการจัดกิจกรรมรณรงค์ ๓ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ หรือ ๓Rs: Reduce Reuse Recycle ให้เป็นรูปธรรมและเกิดผลสัมฤทธิ์ อย่างน้อยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นละ ๑ โครงการ จำนวน ๗,๗๐๔ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๐๙

๒) ขยะเปียกจากครัวเรือน ทั้งหมด ๑๗,๘๙๓,๘๕๕ ครัวเรือน ถูกคัดแยกและจัดการโดยถังขยะเปียก ครัวเรือน ถังขยะเปียกรวมและการจัดการขยะเปียกโดยวิธีอื่นๆ จำนวน ๑๗,๕๙๕,๘๔๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๓๓

๓) ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๗๖,๒๒๘.๔๓ ตัน/วัน ถูกนำไปใช้ประโยชน์ ๓๕,๔๓๔.๒๓ ตัน/วัน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๔๘

๔) การจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมเพื่อนำขยะที่คัดแยกแล้วไปจำหน่ายหรือแลกเปลี่ยนเป็นเงินหรือสิ่งของที่มีมูลค่า เช่น ตลาดนัดขยะ ฯลฯ โดยสามารถพิจารณานำเอามาใช้ประโยชน์ส่วนตัวหรือส่วนรวมได้ อย่างน้อยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นละ ๑ กลุ่ม และมีการดำเนินกิจกรรมอย่างน้อย ๑ โครงการ จากทั้งหมด ๗,๗๗๕ แห่ง มีการดำเนินการแล้ว ๕,๘๑๓ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๗๗

๕) ครัวเรือนทั้งหมด ๑๗,๔๘๔,๗๒๘ ครัวเรือน เข้าร่วมเครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก” เพื่อส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอย จำนวน ๗,๒๒๑,๗๑๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๓๐

๖) อปท. ทั้งหมด ๗,๗๗๕ แห่ง เป็นเจ้าภาพการจัดกิจกรรมเพื่อให้ “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก” ได้ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่เป็นประโยชน์กับท้องถิ่นอย่างน้อยปีละ ๖ ครั้ง มีผลการดำเนินการดังนี้

สถานะ	จำนวน อปท.	ร้อยละ
ยังไม่มีกิจกรรม	๘๓๓	๑๐.๗๑
จัดกิจกรรม ๑ ครั้ง	๑,๖๘๓	๒๑.๖๕
จัดกิจกรรม ๒ ครั้ง	๔๗๗	๖.๑๔
จัดกิจกรรม ๓ ครั้ง	๔๙๔	๖.๓๕
จัดกิจกรรม ๔ ครั้ง	๓๐๕	๓.๙๒
จัดกิจกรรม ๕ ครั้ง	๒๙๘	๓.๘๓
จัดกิจกรรม ๖ ครั้งขึ้นไป	๓,๖๘๕	๔๗.๔๐

๓. ด้านการจัดการขยะกลางทาง

- ๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งหมด ๗,๗๗๕ แห่ง มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท ในชุมชน ที่สาธารณะ สถานที่ท่องเที่ยว จำนวน ๗,๑๒๐ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๕๘
- ๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งหมด ๕,๗๘๖ แห่ง มีการวางระบบการเก็บขนขยะมูลฝอยให้สอดคล้องกับพื้นที่ (เฉพาะ อปท. ที่มีการเก็บขน) จำนวน ๕,๐๖๓ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕๐
- ๓) หมู่บ้าน/ชุมชน ทั้งหมด ๖๘,๑๓๖ แห่ง มีการจัดตั้ง “จุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชน” จำนวน ๖๗,๓๓๗ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๘๓

๔. ด้านการจัดการขยะปลายทาง

- ๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งหมด ๗,๗๗๕ แห่ง ที่จัดเก็บและรวบรวม ขยะอันตรายชุมชนส่งไปกำจัด อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ จำนวน ๗,๗๗๕ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐
- ๒) ขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นและเก็บขนได้ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๗๖,๒๒๘.๔๓ ตัน/วัน ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ (ยกเว้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นพื้นที่ Zero Waste) จำนวน ๖๕,๙๙๔.๗๐ ตัน/วัน คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๕๗
- ๓) ขยะมูลฝอยตกค้างจำนวน ๕.๓๙ ล้านตัน ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องจำนวน ๓.๖๓ ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๔๘
- ๔) กลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละจังหวัด จำนวน ๒๖๖ กลุ่ม มีการดำเนินการกำจัดขยะหรือมีแผนการดำเนินการฯ โดยผ่านการพิจารณาจาก คณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด จำนวน ๒๒๑ กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๐๘

๕. ด้านอื่น ๆ

- ๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งหมด ๗,๘๕๑ แห่ง มีถนนอย่างน้อย ๑ สายทาง ความยาวไม่น้อยกว่า ๕๐๐ เมตร เป็นถนนสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย ตามแนวทางการดำเนินโครงการ “๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑ ถนนท้องถิ่นใส่ใจสิ่งแวดล้อม” จำนวน ๗,๒๗๘ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๗๐
- ๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งหมด ๗,๐๔๕ แห่ง มีการจัดทำโครงการ ๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑ วัด ประชาธิปไตยสุจริต ๕ ส. อย่างน้อยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นละ ๒ โครงการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ และ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๖,๘๒๖ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๘๙
- ๓) ห้องน้ำสาธารณะที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งหมด ๔๒,๒๙๔ แห่ง (เช่น โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสถานที่สาธารณะที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ได้รับการดูแล ปรับปรุง ซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี และมีการจัดการตามแนวทางการดำเนินโครงการ “ห้องน้ำท้องถิ่นสะอาดและปลอดภัย” จำนวน ๔๑,๙๗๔ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๒๔